

«Grunneierbasert tiltaksplan for kontroll av villsvin i Norge»

- seminar med grunneiere og andre interessenter

Sted: Askim kulturhus

Målgruppe: Grunneiere og offentlig forvaltning innenfor de områdene villsvinet finnes.

Dato: Tirsdag 26. november klokken 18.00 - 21.30

Om prosjektet: Grunneierbasert tiltaksplan for kontroll av villsvin i Norge

Norges Bondelag, Glommen Mjøsen Skog SA, NORSKOG og Utmarksavdelingen for Akershus og Østfold startet høsten 2019 «Villsvinprosjektet» med finansiering fra Østfold fylkeskommune og jordbruksavtalen 2019. Prosjektet skal bidra til å nå målene i den nasjonale handlingsplan mot villsvin som Miljødirektoratet og Mattilsynet legger fram i november 2019. Handlingsplanen har som hovedmål at det skal være minst mulig villsvin i Norge, spredt utover et minst mulig område.

Villsvin har etablert seg i indre deler av Østfold, Akershus og Hedmark hvor det anslås at det i dag er om lag 1000 villsvin. I Sverige felles det 115 000 villsvin per år og bestanden er økende. Uten effektive tiltak er det fra eksperthold anslått at bestanden i Norge vil øke markant fremover. I Norge defineres villsvin som en fremmed art, og anses av Artsdatabanken for å utgjøre en meget høy økologisk risiko. Villsvinet er et jaktbart vilt og gir muligheter for utvikling av jaktbasert utmarksnæring. Dette ses av enkelte som interessant i de områder der ulven forårsaker store tap i jaktbasert næring. Villsvinet er også en kilde til skader i jordbruket. Afrikansk svinepest er en svært alvorlig smittsom virussykdom som rammer både ville og tamme svin og som nå brer seg i høyt tempo i Europa. Dødeligheten er opp mot 100 % og det finnes i dag ingen behandling eller vaksiner mot sykdommen. Skulle sykdommen komme til Norge vil konsekvensene for norsk svineproduksjon være dramatiske.

Skadepotensial og frykten for at en villsvinbestand i Norge kan bidra til innføring av sykdommen «Afrikansk svinepest» er årsaken til at myndighetene har satt et mål om færrest mulig villsvin over et minst mulig område i Norge. Både i Sverige og andre land sørover i Europa jobber myndighetene aktivt for å redusere villsvinbestanden og iverksette beredskap for utbrudd av Afrikansk svinepest. Landbruksnæringen i Norge står samlet om en grunneierbasert handlingsplan som slutter opp om myndighetenes målsetting og villsvinprosjektet er en viktig del av dette arbeidet. Kontroll av villsvinbestanden vil kreve et omfattende grunneiersamarbeid over store arealer. Erfaring viser at man må ta ut 2/3 av bestanden årlig for å holde den stabil. Til sammenligning ligger tallene for elg på 1/3. På grunn av villsvinets høye reproduksjonsevne er det avgjørende at grunneierne som slutter seg til forvaltningsområdet eier tilnærmet 100 % av arealet. Ut fra et grunneierperspektiv er det ønskelig at grunneierne etablerer hensiktsmessige forvaltningsenheter og iverksetter nødvendige tiltak som hindrer videre spredning og etablering av villsvin.

Program

Møteleder: Gunnar Gundersen (Glommen Mjøsen Skog)

18.00 – 18.20 Afrikansk svinepest og smittefare tilknyttet villsvin i Norge og Europa

Afrikansk svinepest sprer seg til flere og flere land i Europa. Mattilsynet samarbeider med Miljødirektoratet om *handlingsplan mot villsvin*. Hvordan vurderer Mattilsynet risikoen i Norge og hvilke tiltak iverksettes?

Ole-Herman Tronerud (Mattilsynet) og Carl Andreas Grøntvedt (Veterinærinstituttet)

18.20 – 18.40 Handlingsplan mot villsvin og tilhørende forskrifter

Miljødirektoratet har i samarbeid med Mattilsynet, på oppdrag av Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet utarbeidet en nasjonal *handlingsplan mot villsvin*. Handlingsplanen vil bli lagt frem i midten av november. Hva inneholder handlingsplanen? Hvordan forholder myndighetene seg til villsvinet og hvilke tiltak foreslår direktoratene?

Erik Lund (seniorrådgiver i Miljødirektoratet)

18.40 – 18.55. Norges Bondelags tilnærming til villsvin

Afrikansk svinepest banker på døren i flere land i Europa. Norges Bondelag representerer mange medlemmer som driver svinehold i Norge. Villsvinet kan i tillegg gjøre stor skade på dyrket mark og gi avlingstap. Hvordan forholder Norges Bondelag seg til villsvinet i dag?

Lars Petter Bartnes (leder i Norges Bondelag)

18.55 – 19.10 NORSKOGs tilnærming til villsvin

For mange grunneier med mye skog og utmark blir villsvinet sett på som en kjærkommen ressurs som kan erstatte tapte jaktinntekter fra en fallende elgstamme. Villsvinet kan representere en ressurs for noen og en trussel for andre. På grunn av villsvinets høye reproduksjonsevne er det avgjørende at grunneierne som slutter seg til forvaltningsområdet eier tilnærmet 100 % av arealet. Skulle 10-15 % av arealet holdes utenfor vil det være vanskelig å kontrollere bestandsveksten. I lys av dette, hvordan forholder NORSKOG seg til villsvinet?

Arne Rørå (administrerende direktør i NORSKOG)

19.10 - 19.40. Spørsmål fra salen

Villsvinet engasjerer. Det vil bli mulighet for fremmøtte å stille spørsmål til foredragsholderne.

19.40 – 20.10. Pause med kaffe og lett servering

20.10 – 20.30. Prosjektet «Grunneierbasert tiltaksplan for kontroll av villsvinet i Norge»

NORSKOG, Norges Bondelag, Utmarksavdelingen Østfold og Akershus og Glommen Mjøsen Skog representerer de fleste grunneiere hvor vi har villsvin i dag, og har i felleskap etablert prosjektet «*grunneierbasert tiltaksplan for kontroll av villsvin i Norge*». *Handlingsplan mot villsvin* legger opp til at grunneierne selv skal etterleve handlingsplanen. I lys av dette, hva vil dette prosjektet utrette, hvordan skal prosjektet arbeide og hvordan skal prosjektet klare å få tilnærmet 100 % oppslutning blant grunneierne? Hvordan ser prosjekt for seg å samarbeide med jegerne?

Finn Erlend Ødegård (Leder av styringsgruppa i prosjektet, Norges Bondelag)

20.30 – 20.50. Lokale utfordringer knyttet til villsvinet

Topografi, eiendomsstruktur, grunneierorganiseringer og viltorganiseringer påvirker forutsetningene for effektivt uttak av villsvinet. Hvilke lokale utfordringer har vi innenfor områdene hvor det er villsvin i dag og hva er det viktigste vi må gjøre for å lykkes med *handlingsplan mot villsvin*, og dette prosjektet? Hvilken rolle vil den lokale/regionale viltforvaltningen ha i oppfyllingen av *handlingsplan mot villsvin*?

Åsmund Fjellbakk (Fylkesmannen i Østfold)

20.50 – 21.05. Grunneierorganisering i praksis

I Aremark har bondelaget og grunneierne begynt å organisere seg for å møte en økende villsvinbestand. Hvilke erfaringer er gjort i dette arbeidet? Hvilke utfordringer er det ved å koble villsvin opp mot dagens viltforvaltning? Hvilke muligheter finnes? Hva blir suksessfaktorene for at dette prosjektet skal lykkes?

Per Ola Haartveit (Leder i Aremark bondelag)

21.05 – 21.30. Spørsmål fra salen
